

AK ČR navrhuje opatření na podporu zemědělství a potravinářské výroby

25. 03. 2020

Krátkodobé opatření pro zajištění potravin

Není možné zastavit chod zemědělství a potravinářství, obzvláště když v této době je dovoz velmi komplikovaný a došlo by k tomu, že by nechyběly v obchodech pouze roušky a kvasnice, ale i základní potraviny, a tím by došlo k destrukci fungování našeho státu. Potraviny jsou základní životní nutností a nejvíce působí na psychickou pohodu lidí. I proto nyní zemědělci a potravináři při nedostatku pracovních sil ze zahraničí pracují v prodloužených směnách, řeší obrovské problémy s distribucí, nevyrovnané jsou dovozy ze zahraničí, ale i samotná doprava k zákazníkům.

Jako potřebná opatření vidíme:

- Zajištění ochranných pomůcek. Po pokrytí potřeb zdravotnictví a dalších složek prvního sledu by mělo být ve druhé prioritě pro rozdělování ochranných prostředků potravinářství a zemědělství.
- Dezinfekce, AK ČR je připravena zajistit distribuci potřebného množství.
- Pokud by se zpříšňovala karanténa a volný pohyb osob proti současnému stavu na definovaném území ČR – je třeba dát výjimky pro zemědělce a potravináře. Jinak dojde k zastavení dodávek potravin pro občany a k ohrožení hospodářských zvířat. Využít lze zkušenosti v oblasti Litovle.
- Při výskytu koronaviru v zemědělském podniku a v potravinářském podniku je třeba uvalit karanténu jenom na skupinu lidí, která se s dotyčným přímo potkala. Nedělat to na celý závod, či středisko, manažeři se velmi intenzivně snaží rozdělit pracovníky do menších skupin, které jsou od sebe oddělené a velmi tvrdě chtějí dodržet ochranu svých lidí. Tento požadavek rozhodne o tom, aby došlo k plynulému zajištění potravin a současně aby nevznikli škody jak v zemědělské výrobě, tak ve výrobě potravin.
- Automatické prodloužení pobytu a pracovních povolení pro zahraniční pracovníky, které nastavila vláda je důležité pro udržení chodu provozů, protože není šance přivést jiné lidi.
- Stejně tak racionální je snížení kontrol pro zemědělce a potravináře ze strany organizací spadající pod MZe na nezbytné minimum. Trvání povinnosti by zvyšovalo riziko nákazy.
- Odložit zavedení nových nástrojů – v současné době není čas a prostor, jak zavádět nová opatření, není možné lidi proškolit a není to podle našeho názoru prioritou, zmínit chceme například nastavení velikosti honu na 30 ha a další.
- Jednáme o prodloužení termínů na realizaci investic, jak z PRV, tak z národních zdrojů. V některých případech je zastavená možnost dodávek ze zahraničí, komplikuje se i doprava a najíždění systémů.
- Udržení výjimky pro možnost příjezdu servisních techniků ze zahraničí na stroje a technologie v potravinářství při dodržení bezpečnostních zdravotních předpisů.
- Zajištění systému přednostní dopravy pro potraviny a krmiva a zemědělství v souvislosti s organizováním včasné dopravy a velkým výkyvům v jednotlivých dnech je nezbytné tolerovat překročení současného omezení výkonu práce řidiče nad současný zákonný rámec 9 hod.
- Zajištění fondu pro okamžitou pomoc potravinářským podnikům.
- SSHR by měla co nejdříve nakoupit zboží, které by vytvořilo rezervu pro občany v případě prohloubení krize s co nejnižší administrativní zátěží. Začít můžeme u těch komodit, kde díky přerušení zahraničního obchodu není odbytu a může stát nakoupit za dobrou cenu a pomůže i potravinářským podnikům, příkladem je sušené mléko, máslo, cukr, mouka a další.
- Aplikovat urychleně vládou navrhovaná opatření Kurzarbeitu, úspory daní a pojištění i na sektor zemědělství a potravinářství.

Dlouhodobé nástroje k zajištění soběstačnosti:

Je třeba jednoznačně systémově pracovat na dosažení co největší soběstačnosti v základních potravinách. V dnešních dnech se ukazuje, že to byl oprávněný požadavek a povídání o jednotném trhu v EU nefunguje. To lze dokázat na mnoha příkladech, chybí ochranné prostředky, plicní ventilátory, léčiva atd. Potřeby každá země jsou nyní důležitější než evropská solidarita. Za tímto účelem se musí vytvořit strategie, jak toho dosáhnout. Hlavní nástroje jsou podpora investic v zemědělství a potravinářství a regulace prodeje v obchodních řetězcích. Je nutné přijmout návrh novely zákona, kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, kde

navrhujeme do § 9b odst. 4) zapracovat povinnost prodejce umístit na trh minimální objem 55 % českých potravin z domácích surovin v roce 2021. Tento podíl následně každoročně zvyšovat o 5 procentuálních bodů až do roku 2027.

Návrh dalších opatření:

- Formou kofinancování navýšit rozpočet opatření PRV na podporu investic. Je jasné, že nebude možné pokrýt veškeré investice v zemědělství. Doporučujeme se prioritně věnovat opatřením pro komodity, kde je nejnižší soběstačnost a kde hrozí nedostatek těchto potravin v ČR. Například odvětví chovu prasat, výkrmu drůbeže, produkce vajec, ovoce, zeleniny a brambor. Na toto opatření předpokládáme navýšení o 3 mld. Kč.
- Dále by mělo PRV podpořit investice u menších zemědělců.
- Na ostatní investice by se měla navýšit alokace na podporu úvěrů (dotace úroků) přes PGRLF, kde je třeba upravit některé podmínky, například maximální úvěr na IČ 50 mil. Kč. Celkový předpoklad navýšení o 1,5 mld. Kč.
- Podporu úroků ještě doplnit daňovou úlevou, když bude podnik investovat, jako to mají země z EU 15.
- Investice pro potravináře zajistit zvýšením alokace o 400 mil. Kč v dotačním titulu č. 13 v národních dotacích.
- Pro stabilizaci sektoru mléka doporučujeme navýšit alokaci v rámci národních dotací v opatření Q-CZ. Zvýšit platbu na jeden litr a v rámci krize zavést paušál a tím snížit administrativní náklady. Tím dojde k podpoře českých mlékáren, které nyní dodávají mléčné výrobky do obchodů a dlouhodobě budou schopni platit lepší cenu chovatelů a tím více mléka zůstane v ČR a zvýší se naše bezpečnost. Celkové navýšení v objemu 1,3 mld. Kč.
- Zapracovat do zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů do § 19 odst. (1) osvobození od daní příjmy z provozních dotací od Státního zemědělského intervenčního fondu.
- V rámci EU velmi důrazně bojovat proti nesmyslným zeleným opatřením, které by výrazným způsobem snížili výrobu potravin v Evropě a snížili i konkurenceschopnost evropských zemědělců.

Ing. Zdeněk Jandejsek, CSc. prezident AK ČR
Ing. Bohumil Belada, viceprezident AK ČR